

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
NUTARIMO „DĖL BAZINIO ATLYGIO UŽ BANKROTO PROCESO ADMINISTRAVIMĄ DYDŽIŲ IR KINTAMOJO ATLYGIO UŽ
BANKROTO PROCESO ADMINISTRAVIMO REZULTATUS PROCENTINIŲ DYDŽIŲ PATVIRTINIMO“ PROJEKTO
(toliau – projektas)
DĖRINIMO PAŽYMA

Eil. Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų
1.	Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) 2019-11-12 Nr.29.2-31-3E)-R-6106	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų
	<p><i>1. Dėl turto kriterijaus.</i> <...> nustatant bazinį atlygio dydį iš nemokaus ūkio subjekto bendros turto masės dydžio kriterijų turėtų būti eliminuojamos gautinos sumos. Lietuvos apeliacinio teismo praktikoje pripažįstama, kad įmonė faktiškai nedisonuoja iš debitorijų gautinomis sumomis, todėl debitorijų skolos turėtų būti vertinamos ne tik dydžio, bet ir galimybių jas realiai išieškoti ir grąžinti įmonei aspektais, <...> skolų susigrąžinimas iš debitorijų visa apimtimi praktikoje apskritai nėra dažnas, <...> nemokumo proceso pradžiai paprastai lieka tik neišieškotos, beviltiškos debitorinės skolos. Dėl minėtų priežasčių gautinų sumų kriterijus T_{gs} turėtų būti visiškai eliminuojamas arba jam suteikiamas ne didesnis kaip 0,1 % lyginamasis svoris. Pažymėtina, kad iš nemokių ūkio subjektų finansinėse atskaitomybėje apskaitytų gautinų sumų faktiškai išieškotos lėšos administratoriaus atlyginimo prasme bus įvertintos apskaičiuojant kintamąjį atlygį. Tai skatins bankroto administratorių dėti didesnes pastangas išieškojimo efektyvumui užtikrinti.</p>	<p>Neatsižvelgta. Gautinos sumos yra viena iš turto sudedamųjų dalių, o Juridinių asmenų nemokumo įstatymas (toliau –JANI) nustato, kad bazinis atlygis turi būti nustatomas atsižvelgiant į juridinio asmens turto dydį, todėl jų eliminuoti negalima. Vien tai, kad kartais nėra galimybių jas realiai išieškoti, nereiškia, kad ši nemokumo administratoriaus darbo dalis neturėtų būti apmokama. Be to, patys administratoriai ir Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnyba (toliau – AVNT) bendru sutarimu šį darbą vertino kaip reikšmingą, o nutarimo projektui be pastabų pritarė dauguma valstybei atstovaujančių kreditorių.</p>
	<p><i>2. Dėl kreditorių skaičiaus bei kreditorių reikalavimų dydžių kriterijų.</i> <...> siekiant suvaldyti didelį kreditorių skaičių, bankroto administratoriui reikia daugiau profesionalumo nei to reikėtų bendradarbiaujant su pavieniais kreditoriais <...> administratoriaus atliekamų darbų kiekiui bei profesionalumui mažiausiai reikšmingas yra kreditorių reikalavimų dydžio kriterijus <...> darbas su vienu dideliu kreditoriumi yra nepalyginamai lengvesnis, nei su minia nedidelių reikalavimų turinčių kreditorių. Pateiktų kreditorių reikalavimų teisingumo įvertinimui vienodai reikšmingas bei darbu imlus tiek mažareikšmį įsiskolinimą turintis kreditorius, tiek didelį reikalavimą turintis kreditorius. Dėl minėtų priežasčių tikslinga kreditorių reikalavimų dydžių kriterijui suteikti mažesnę lyginamąją svorį, pvz., 0,1 vietoje 0,2.</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekte kriterijų vertės koeficientus siūloma nustatyti atsižvelgus į administratorių ir AVNT išdiskutuotus ir bendru sutarimu pasiūlytus dydžius. Kreditorių reikalavimų dydžių kriterijui suteiktas 0,2 vertės koeficientas (turto kriterijaus koeficientas žymiai didesnis – 0,325). Pažymėtina, kad kreditorių reikalavimų dydis iš esmės parodo juridinio asmens dydį, o bankrutuojant didesniai juridiniam asmeniui yra daugiau bendro pobūdžio kitais kriterijais neįvertintų darbų (sandorių tikrinimo, archyvo, atliekų sutvarkymo ir kt.). Be to, patys administratoriai ir AVNT bendru sutarimu šį kriterijų vertino kaip reikšmingą, o nutarimo projektui be pastabų pritarė dauguma valstybei atstovaujančių kreditorių.</p>

2.	Nemokumo administratorių rūmai (toliau – NAR), 2019-11-15	
	<p>50. <...> Nutarimo projektas buvo parengtas neatsižvelgus į daugelį esminę reikšmę turinčių aplinkybių bei suinteresuotų asmenų pastabas, kurios buvo išsakytos Nutarimo projekto rengėjų organizuotuose susitikimuose, teikiamos raštuose su pasiūlymais ir pastabomis, naudojantis Teisės aktų informacinė sistema (TAIS), neaptarus naujai norimo įgyvendinti reglamentavimo su nemokumo administratorius atstovaujantiomis institucijomis.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies. Finansų ministerijos pasiūlymai dėl bazinio atlygio nustatymo, atlikti remiantis AVNT 2019-05-09 parengta ir viešai AVNT interneto svetainėje pateikta Administravimo išlaidų analize. Pasiūlymai buvo apsvaistyti 2019-07-24 Finansų ministerijos organizuotame pasitarime su administratoriais, valstybei atstovaujantiais kreditoriais ir LBA atstovais. Projektas parengtas remiantis AVNT 2019-09-17 raštu Nr. (6.9)D2-2437 „Dėl bazinio ir kintamojo atlygio skaičiavimo“ kuriame, vykdant minėtame pasitarime priimtus įsipareigojimus, pateikti apibendrinti administratorių ir AVNT siūlymai dėl bazinio ir kintamojo atlygio nustatymo (pridedama). Finansų ministerija, įvertinusi visas gautas pastabas ir pasiūlymus, AVNT analizę ir tai, kad didžiąją dalį bankrutuojančių įmonių sudaro mažos įmonės (88.8 proc.), projekte siūlo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nustatyti mažesnius turto ir kreditorių reikalavimų kriterijų intervalus baziniam atlygiui nustatyti, - padidinti minimalią ir maksimalią bazinio atlygio sumas ir - sumažinti kintamojo atlygio intervalų skaičių atitinkamai koreguojant procentinius dydžius.
	<p>51. Dar daugiau, kaip ir nurodyta Nutarimo projekto hydraštyje, paaiškinančiame Nutarimo projekto tikslus, Nutarimo projekto tikslas – <i>suteikti didesnę aiškumą administravimo išlaidų bei nemokumo administratorių atlyginimo dydžių reguliavimui, nustatyti šių dydžių orientacines ribas</i>. Vis tik, įvertinus Nutarimo projekto nuostatas, tiek kiek tai leido suteiktas laikas, galima daryti pagrįstą išvadą, kad šis tikslas pateiktame derinti Nutarimo projekte nėra pakankamai įgyvendintas, kadangi pasiūlyti kriterijai neapibrėžti, iki galo nepagrįstos ir nepaaiškintos bankroto administravimo išlaidų dydžių ribos, nenurodytas kriterijų nustatymo ir apskaičiavimo mechanizmas ir visa tai neabejotinai sudarys prielaidas neaiškiam teisiniui reguliavimui bei galimai prieštaras Lietuvos Respublikos Konstitucijos normoms ir konstituciniam teisinės valstybės principui</p>	<p>Neatsižvelgta. Projekte visų administravimo išlaidų nustatymas nereguliuojamas. Projekte įgyvendinant JANĮ 77 straipsnio nuostatas siūloma patvirtinti tik bazinio atlygio dydžius ir kintamojo atlygio dydžius, kurie reikalingi apskaičiuojant administratorių atlygi už proceso administravimą. Atlygis apskaičiuojamas naudojant formules, visi kriterijai apibrėžti konkrečiais vertės koeficientais, todėl reguliavimas yra konkretus, aiškus ir tikslus.</p>
	<p>53. Pažymime, jog NAR, atsižvelgiant į tai, jog Nutarimo projektas iš esmės neatitinka ir yra nesuderinamas su NAR atstovaujiamų nemokumo administratorių interesais bei teisėmis, yra pasirengę bendradarbiauti, susitikti su atsakingais Finansų ministerijos asmenimis dėl Nutarimo projekto tikslinimo.</p>	<p>Neatsižvelgta. Susitikimai jau buvo organizuoti, pasiūlymai gauti ir įvertinti projekte. (Žiūrėti argumentus dėl NAR 50 punkte pateiktos pastabos)</p>
	<p>54. Pažymėtina, kad iš esmės NAR siūlo pakeisti Nutarimo projektą taip, kad administratorių asociacijų Tarnybai pateikta bazinio atlyginimo formulė nebūtų išskaidoma ir/ar kuri nors iš dedamųjų absoliučiai eliminuojama, kadangi šioji ne tik individualizuoja procesus, tačiau ir užtikrina teisingą, sąžiningą ir pagrįstą atlygį administratoriams. Tuo atveju, jei asociacijų pasiūlyta formulė nebus keičiama ir paliekama tik viena iš siūlytos formulės dėmenų, NAR reikalauja perskačiuoti verčių koeficientus, atlikti nuodugną analizę dėl paskirtų, tačiau ir neišmokėtų atlygio dydžių ir pateikti ekspertinį siūlomą teisės akto poveikio</p>	<p>Neatsižvelgta. Manytina, kad šioje pastaboje kalbama apie administratorių siūlyto turto kiekio kriterijaus eliminavimą. Atlygio dydžiai nustatyti remiantis Administravimo išlaidų analize ir AVNT 2019-09-17 raštu Nr. (6.9)D2-2437 „Dėl bazinio ir kintamojo atlygio skaičiavimo“ (pridedama), kuriame pateikti apibendrinti administratorių ir AVNT siūlymai dėl bazinio ir kintamojo atlygio nustatymo. Šiame rašte nurodyta, kad Tarnyba, <i>atlikusi analizę</i> nustatė, kad „turimi duomenys apie bankroto kintamuosius, kuriuos administratoriai siūlo įtraukti į bazinio atlygio metodiką, nekoreliuoja nei su bankroto administratorių</p>

vertinimą.	<p>atlygiu pagal samatą, nei su faktiniu apmokejimu, todėl pasiremti šias duomenimis ir <i>daugianarės regresinės analizės</i> pagrindu įvertinti kiekvieno iš penkių kintamųjų įtakos koeficientus, neįmanoma“. Taigi, AVNT jau atliko analizę ir įvertinusi administratorių siūlymus minėtu raštu pasiūlė atsakyti kiekio vertinimo visose srityse, išskyrus kreditorių reikalavimus, o kadangi eliminavus kiekio kriterijus sumažėja administratorių siūlytas bazinis atlygis, AVNT pasiūlė padidinti bendrą vertės koeficientą nuo 0,08 iki 0,1, taigi administratorių pasiūlyta formulė pakeista perskaiciavus vertės koeficientus. Remiantis šiais siūlymais (AVNT analize) ir buvo parengtas projektas. Tolesnis tų pačių duomenų analizavimas naujų rezultatų neduotų.</p>
55. Atsisakyti maksimalios administratoriaus atlygio dalies	<p>Atsižvelgta iš dalies. Maksimali riba nustatoma tik baziniam atlygiui, kuris vertintinas kaip minimalus atlyginimas, kurį nemokumo sąlygomis gauna administratorius. Iš dalies atsižvelgiant į NAR siūlymus ir į tai, kad minimalus bazinis atlygis didinamas iki 5 MMA, siūloma padidinti ir maksimalų bazinio atlygio dydį iki 50 MMA. Kintamoji atlygio dalis neribojama. Bankrutuojant stambiems juridiniams asmenims tikėtina ir siekiama didesnė kintamojo atlygio dalis, taigi, įskaitant ir apmokejimą už ūkinės komercinės veiklos vykdymą, galima teigti, kad administratoriaus užmokestis nėra ribojamas, tačiau priklaus nuo aplinkybių, sėkmės ir administratoriaus darbo efektyvumo.</p>
56. Nustatyti minimalų bazinį atlygį lygų 6 MMA.	<p>Atsižvelgta iš dalies. Pagal galiojantį reguliavimą mažiausias rekomendacinis atlygis – 3 MMA buvo nustatytas suprasinto bankroto atveju, o įmonėms, neturintioms ypatumų – 6 MMA. Atsižvelgiant į NAR siūlymą nustatyti nemažesnį už šiuo metu galiojantį atlygį, įvertinus tai, kad ir pagal naują reguliavimą gali būti supaprastinto bankroto atveju, patikslintame projekte siūloma nustatyti 5 MMA dydžio minimalų bazinį atlygį. Pažymėtina, kad galiojantys atlygio dydžiai yra <i>rekomendaciniai</i>. Kreditoriai, vadovaudamiesi įmonių bankroto įstatymo nuostatomis dažnai nustatydavo ir mažesnį nei rekomendacinis atlygio dydį, tai parodo ir AVNT atlikta Administravimo išlaidų analizė. Pažymėtina, kad NAR iš esmės suponuoja nuomonę, kad bazinis atlygis yra pagrindinė ir kone vienintelė atlygio dalis, kintamojo atlygio gauti nesitikima. Vadovaujantis tokia logika daugelis bankroto procesų būtų nereikalingi kreditoriams (jei nėra kintamojo atlygio, nėra ir kreditorių reikalavimų tenkinimo), visus juridinius asmenis būtų galima likviduoti Juridinių asmenų registro tvarkytojo iniciatyva.</p>
57. Atitinkamai dėl kintamojo atlygio NAR padidinti procentinius dydžius kuomet bankroto proceso pajamų ir išlaidų skirtumas yra nuo 100.001 Eur iki begalybės. Tuo atveju, jei Finansų ministerija atsisako koreguoti kintamajam atlygiui nustatytus procentinius dydžius, NAR reikalauja atlikti administravimo išlaidų analizės ir vertės, įkeisto/hipoteka užtikrinti turto vertės ir administravimo išlaidų analizės ir koks atlygis pagal ankstesnius duomenis būtų gautas naudojant Nutarimu projektu	<p>Neatsižvelgta. Projekte procentiniai dydžiai buvo nustatyti pagal nuoseklią tvarką, tolygiai mažėjant: intervaluose nuo šimto iki begalybės už kiekvieną intervalą maksimaliai būtų mokamos vienos (po 45 000 eur) sumos. Pvz., patenkinus 100 000 000 eurų kreditorių reikalavimų administratoriui papildomai prie bazinio atlygio būtų išmokėtas 150 500 eurų kintamasis atlygis. Jei būtų atsižvelgta į NAR siūlymą, ši kintamojo atlygio dalis išaugtų iki 1 455 500 eurų, t. y. beveik 10</p>

	<p>pasiūlytą kintamojo atlygio formulę.</p>	<p>kartu. Kintamasis atlygis neribojamas, todėl manytina, kad NAR pasiūlyti procentiniai kintamojo atlygio dydžiai, kai administratoriui, kad ir už ypač didelių įmonių sėkmingą administravimą, būtų mokamos milijoninės sumos, galimai būtų neadekvatus įdėtam darbu.</p> <p>Be to, LBA, (Žiūr. LBA 2019-11-15 raštu Nr. 06/11 pateiktas pastabas) turi priešingą nuomonę, t. y. siūlo sumažinti kintamąją atlygio dalį.</p> <p>Neatsižvelgta. Diskusija dėl bankroto atlygio nustatymo tęsiasi jau daugiau kaip 10 metų, kitų šalių patirtis ir praktika buvo vertinta. Atlygio reguliavimą, jau nustatė Seimas priimdamas JANĮ. Šiuo projektu įgyvendinamos konkrečios JANĮ 77 straipsnio nuostatos, t. y. nustatomi bazinio ir kintamojo atlygio dydžiai pagal įstatyme nustatytus reikalavimus.</p>
3.	<p>58. Akcentuotina, kad JANĮ svarstymų metų ir analizuojant konkrečių normų turinį buvo itin atsižvelgiama į kitų šalių teisinį reguliavimą bei praktiką, tačiau šiuo atveju Finansų ministerija, teikdama tvirtinti Nutarimo projekto, kitų šalių atlyginimo administratoriaus nustatymo kontekste analizės neatlieka arba jos nepateikia, o kurdama savarankišką reguliavimą, neužtikrinantį teisingo ir pagrįsto atlygio administratoriams nustatymo, kaip nustato LR Konstitucija, absoliučiai neatlieka jokios reikšmingų statistinių duomenų analizės, o siūlomus skaičius ir ribas siekia nustatyti pagal subjektyvius kriterijus.</p>	
4.	<p>Lietuvos bankų asociacija, 2019-11-15 Nr. 06/11</p>	
5.	<p>I. Dėl bazinio atlygio už bankroto administravimą dydžių projekto Manome, kad siūlomas papildomas 50 Eur įkainis už vieno kreditorinio reikalavimo administravimą yra per didelis, siūlome jį mažinti iki 20-30 Eur, nes daugumą tokių kreditorių yra įmonių darbuotojai, o jų administravimas neturėtų sukelti papildomų sunkumų ir išlaidų, nes jų sumos įprastai yra gaunamos vienu sąrašu iš įmonės apskaitos ir nesukelia papildomų klausimų. Kaip alternatyvą siūlome papildomai mokėti tik tais atvejais, kai iš tiesų yra didelis kreditorių skaičius, pvz., papildomai po 50 Eur mokėti tik tais atvejais ir už tą kreditorių skaičių, kuris viršija 100 t. y., jei įmonėje kreditorių skaičius yra 120, mokama papildomai 1000 Eur (po 50 Eur už tuos kreditorius, kurie yra virš 100, (šiuo konkrečiu pavyzdžiu – už 20 kreditorių)).</p>	<p>Neatsižvelgta. Bazinio atlygio nustatymo tvarka turėtų būti kuo paprastesnė ir visais atvejais taikoma vienodai. Paprastai su kiekvienu kreditoriumi yra bendraujama, jiems siunčiami pranešimai. Be to, VMI (2 pastaba) akcentavo kreditorių skaičiaus svorį nustatant bazinį atlygi, ir dauguma projektą derinusių institucijų projektui pritarė.</p> <p>Selektyvus darbuotojų vertinimas sukeltų daug klausimų (pvz., kuriuo atveju reiktų mokėti daugiau: kai 99 įvairūs (komerciniai) kreditoriai ar 101 darbuotojas ir pan.), galimai atsirastų ir piktnaudžiavimo atvejų (būtų ypatingai siekiama įtraukti daugiau kreditorių, net ir tuos, kurie galimai nestotų į bylą nesitikėdami atgauti skolų ar turėdami mažą reikalavimą, ir kt.)</p>
6.	<p>II. Dėl kintamojo atlygio už bankroto proceso administravimo rezultatus procentinių dydžių projekto Manome, kad pateikti koeficientai yra per dideli tam tikroms pozicijoms ir turėtų būti mažinami. Galima kaip pavyzdžiu remtis antstolių gaunamu atlygiu, nes už administratoriaus darbą, susijusį su bankroto proceso organizavimu būtų atlyginta apmokant bazinį atlyginimą, o turto realizavimo procesai abiejose procedūrose yra labai panašūs (turto vertinimas, aukciono/varžytynių skelbimas, įforminimas), todėl ir įkainiai, mūsų nuomone, turėtų būti panašūs. Siūlome koreguoti kintamojo atlygio už bankroto proceso administravimo rezultatus procentinį dydį šitaip: <i>antrajame intervale vietoje siūlomų 15 procentų nustatyti 10 procentų, o trečiajame – vietoje 5 procentų – 4 procentus.</i></p>	<p>Neatsižvelgta. Manome, kad projekte pateikti kintamojo atlygio dydžiai yra optimalūs (žiūrėti argumentus dėl NAR 57 pastabos), todėl siūlome neatsižvelgti nei į NAR siūlymą didinti procentinius dydžius, nei į LBA siūlymą juos mažinti. FM parengtas variantas yra kompromisinis.</p>

Finansų ministerija
Vilnius, 2019-12-12